

Sprawozdanie z działalności Ośrodka Badań nad Kulturą Ormiańską PAU w 2022 roku

Badania

W 2022 roku pracownicy Ośrodka prowadzili głównie badania indywidualne, które mają doprowadzić do opracowania własnych monografii habilitacyjnych.

Dr Marcin Łukasz Majewski ukończył trzeci rozdział rozprawy habilitacyjnej poświęconej Ormianom w Zamościu; opracował plan *Osadnictwo ormiańskie w Piotrkowie w XVII–XVIII wieku*; dokonał indeksacji metryki kościoła ormiańskiego w Zamościu z lat 1694–1776 dla internetowej bazy akt metrykalnych serwisu Wirtualne Archiwum Polskich Ormian; przygotował edycję księgi handlowej domu kupieckiego Nikorowiczów z lat 1753–1773; prowadził kwerendy archiwalne i biblioteczne w Bibliotece Książąt Czartoryskich w Krakowie, Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego w Łodzi, Archiwum Państwowym w Łodzi, Archiwum Państwowym w Lublinie, Archiwum Państwowym w Zamościu.

Dr Jakub Osiecki przeprowadził kwerendy w zbiorach archiwalnych Ormiańskiego Towarzystwa Kulturalnego w Krakowie, Archiwum Historii Mówionej (Ośrodek „Karta”) w Warszawie i Domu Spotkań z Historią w Warszawie oraz w spuściźnie prof. George’a Bournoutiana w USA.

Dr Franciszek Wasyl podjął studia w zakresie „Systemów Informacji Geograficznej” na Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie, które umożliwiają przygotowanie map do pracy habilitacyjnej poświęconej geografii osiedlenia Ormian polskich (*Historical atlas of Polish Armenians from the 14th century to the present day*); przeprowadził kwerendy w Archiwum Państwowym we Wrocławiu, Instytucie Pamięci Narodowej we Wrocławiu, Bibliotece Zakładu Narodowego im Ossolińskich we Wrocławiu, Archiwum Państwowym w Opolu i w zbiorach prywatnych; nagrał relacje z zakresu historii mówionej z liderami mniejszości ormiańskiej i badaczami problematyki ormiańskiej; dokonał indeksacji metryk parafii chrześcijańskich w Kuchach nad Czeremoszem.

Dr Tomasz Krzyżowski przeprowadził kwerendy w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Archiwum Narodowym w Krakowie, Ormiańskim Towarzystwie Kulturalnym w Krakowie, Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, Bibliotece Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, Archiwum Akt Nowych w Warszawie, Archiwum, Bibliotece i Instytucie Orientalistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Archiwum Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich w Warszawie, Archiwum Fundacji Ormiańskiej („Armenian Foundation”) w Warszawie, Archiwum Państwowym w Katowicach, Archiwum Związku Ormian w Gliwicach.

Stała współpracowniczka Ośrodka, Hripsime Mamikonyan z Malty, obroniła doktorat na Uniwersytecie Jagiellońskim pod kierunkiem prof. Krzysztofa Stopki. Tematem jej rozprawy doktorskiej był *Symeon Lehacy i jego czasy. Analiza i edycja dzieła Notatki podróżne*. Promocja dr Mamikonyan miała miejsce w Collegium Novum 14 listopada.

Grono stałych współpracowników Ośrodka powiększyło się w 2022 roku o trzy osoby, które uczestniczą w realizacji projektów badawczych prowadzonych przez Ośrodek. Są to:

Elena Asriyan, magister prawa konstytucyjnego, biele posługująca się językami tureckim, rosyjskim, angielskim i starormiańskim (grabarem), szefowa biura partii Hanrapetutyun, proeuropejskiego ugrupowania w Armenii, i prezes organizacji pozarządowej „Hope”, zajmującej się prawami kobiet i uchodźców; wykonuje tłumaczenia rękopiśmiennej korespondencji galicyjskich duchownych ormiańskich z mechtarystami w Wiedniu.

Dr Marcin Kołodziej, prezbiter Archidiecezji Wrocławskiej, naukowo związany z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, w ramach współpracy z Ośrodkiem realizuje projekt „Status prawny Kościoła ormiańskokatolickiego w Polsce”.

Vigen Yeremyan, działacz społeczności ormiańskiej w Krakowie, współpracuje z Ośrodkiem w zakresie relacji z Armenią, z ośrodkami naukowymi i badaczami w diasporze, a także przy pozyskiwaniu dostępu do zasobów elektronicznych w dziedzinie armenistyki i armenologii.

Seminaria

Pracownicy i współpracownicy Ośrodka uczestniczyli w 2022 roku w sześciu seminariach wewnętrznych.

Na pierwszym seminarium (21 stycznia) Hanna Kopczyńska-Kłós z Fundacji Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich w Warszawie omówiła poszukiwania genealogiczne dotyczące Ormian polskich, narzędzia do nich (programy genealogiczne, internetowe bazy danych) i możliwości ich eksploracji, zasoby archiwów polskich i zagranicznych, zwłaszcza zbiory ksiąg

metrykalnych, wyciągi i korespondencje w sprawach metrykalnych, dane cmentarne, akty nobilitacyjne itp.

Podczas seminarium 18 lutego Marek Miławicki OP, wicedyrektor Dominikańskiego Instytutu Historycznego i doktorant na Uniwersytecie Pedagogicznym im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, przedstawił referat pt. *Sadok Barącz OP – sylwetka badacza*, który dotyczył dorobku XIX-wiecznego klasyka historiografii polskich Ormian.

Tematem kolejnego seminarium (25 marca) były *Stereotypy Ormian we współczesnej literaturze perskiej i ich obraz własny w prozie Zoyi Pirzād*. Prof. Anna Krasnowolska, była dyrektor Instytutu Orientalistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego i długoletnia kierownik Zakładu Iranistyki w tymże Instytucie, przedstawiła charakterystykę społeczeństwa irańskiego jako wieloetnicznego z wielorakimi kontaktami kulturowymi, a co za tym idzie – silnymi stereotypowymi wizjami różnych grup etnicznych, niektórych bardzo starych co do genezy. Omówiła twórczość Zoyi Pirzād jako burzącą stereotypy.

Podczas seminarium 29 kwietnia dr hab. Marcin Rzepka, orientalista i sławista z Instytutu Religioznawstwa Uniwersytetu Jagiellońskiego, przedstawił referat *Kierowcy, przedsiębiorcy, lekarze. Ormianie i projekt irańskiej nowoczesności 1921–1941*.

4 października Ośrodek gościł Hripsime Mamikonyan z Malty, absolwentkę filologii Państwowego Uniwersytetu Języków i Nauk Społecznych im. W. Briusowa w Erywanii oraz studiów doktoranckich na Uniwersytecie Jagiellońskim, która przedstawiła analizę spisanych w grabarzu *Notatek podróży* Symeona Mardyrosowicza (ok. 1584 – po 1639), zwanego Lehacym (Polskim) lub Zamoscacym (Zamościaninem), biografię autora, szlak jego podróży do imperium osmańskiego i Italii, treść dzieła i losy rękopiśmiennego oryginału.

Podczas kolejnego seminarium (3 listopada) dr Marcin Kołodziej, teolog i prawnik kanonista z Wrocławia, omówił status prawny Kościoła ormiańskokatolickiego w Polsce na tle procesu instytucjonalnego formowania się katolicyzmu ormiańskiego i losów metropolii lwowskiej po drugiej wojnie światowej w nowych granicach Polski, zreferował też kolejne etapy kształtowania się terytorialnej struktury duszpasterstw ormiańskokatolickich.

Ostatnie seminarium (16 grudnia) poświęcono postaci Dawida Abrahamowicza (1841–1926), najwybitniejszego polityka galicyjskiego wodzącego się z Ormian polskich. Prof. Damian Szymczak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) przedstawił dokonania polityczne Abrahamowicza, charakterystykę jego poglądów, kwestię udziału w powstaniu styczniowym, pozycję w stronnictwie Podolaków, związki ze społecznością ormiańską, a także działalność charytatywną.

Publikacje

W 2022 roku Ośrodek wydał dwie nowe publikacje zwarte.

Ukazał się 9 rocznik czasopisma „Lehahayer” pod redakcją Andrzeja A. Zięby. Znalazły się w nim prace pięciu pracowników i współpracowników Ośrodka, trojga członków jego Rady oraz czworga autorów zewnętrznych. Oprócz recenzji¹ w roczniku znalazło się 13 artykułów z zakresu historii społeczno-ekonomicznej, historii kultury, językoznawstwa i politologii, obejmujących czasy od XVIII do XXI wieku².

Wyszedł też drukiem 5 tom serii „Biblioteka Lehahayer”. Jest to monografia autorstwa dr. Andrzeja Glińskiego, stałego współpracownika Ośrodka, prezesa Instytutu Piramowicza we Wrocławiu³. Członkowie zespołu Ośrodka

¹ A. Pisowicz, *Niemiecki przekład dzieła Minasa Byżyszianca. „Podróż do Polski” (Der Reisebericht des Minas Bžškeanc über die Armenier im östlichen Europa (1830), Übersetzt und kommentiert von Bálint Kovács und Grigor Grigoryan. Herausgegeben von Bálint Kovács und Grigor Grigoryan. Unter Mitarbeit von Alexandr Osipian, Böhlau Verlag, Wien–Köln–Weimar 2019)* (s. 315–321); S. Lundgren, *Magnificent work on Swedish-Armenian relations (Ann Grönhammar, „Drömmen om Armenien. Armenier och svenskar under tusen år” [The Dream of Armenia. Armenians and Swedes During One Thousand Years], Medströms Bokförlag, Stockholm 2021)* (s. 323–326); J. Osiecki, *Współczesna Armenia w opisie Macieja Falkowskiego („Armenia. Obieg zamknięty”, Wydawnictwo Czarne, Wołowiec 2022)* (s. 327–332); K. Stopka, *Wystawa „Kobiety pod znakiem Krzyża. Ormiańskie benedyktynki ze Lwowa i ich duchowość”, Kraków, Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego, 13 sierpnia–12 listopada 2022 roku* (s. 333–339).

² M. Ł. Majewski, *Edycja zapisek metrykalnych parafii ormiańskiej w Zamościu z lat 1694–1776* (s. 7–70); A. A. Zięba, *Rękopiśmienny śpiewnik benedyktynki ormiańskiej Antoniny Grzegorzowiczówny z 1757 roku jako przykład alografii ormiańsko-polskiej* (s. 71–92); A. Ouzounian, A. Pisowicz, *Ormiański list z Brodów do Stambułu z 1770 roku* (s. 93–102); W. A. Siwek, *Funkcjonowanie persjarni sluckiej prowadzonej przez Jana i Leona Madżarskich w świetle dokumentacji ekonomiczno-gospodarczej z Narodowego Archiwum Historycznego Białorusi w Mińsku* (s. 103–124); U. Ososko, *Panny benedyktynki obrządków łacińskiego i ormiańskiego we Lwowie – ślady koegzystencji i wzajemnych relacji* (s. 125–145); T. Krzyżowski, *Starodruki z kolekcji arcybiskupa Józefa Teodorowicza: przyczynek do badań bibliofilstwa w środowisku Ormian polskich* (s. 147–178); T. Krzyżowski, *Plany utworzenia obrządku słowiańsko-ormiańsko-katolickiego w latach trzydziestych XX wieku* (s. 179–189); K. Roszko, *Zarys gramatyczny dialektu Ormian polskich z Kut* (s. 191–240); E. Siemieniec-Gołaś, *Badania języka ormiańsko-kipczackiego w dorobku naukowym profesora Edwarda Tryjarskiego (1923–2021)* (s. 241–251); J. Osiecki, *Historia mówiona i polscy Ormianie* (s. 253–277); A. A. Zięba, F. Wasyl, *Seminaria Ośrodka Badań nad Kulturą Ormiańską w latach 2019–2022 – przyczynek do poznania najnowszego etapu kształtowania się armenologii polskiej* (s. 278–293); W. Jeremian, *Spotkania Arama Sarkisjana w Kaliningradzie, Warszawie (z Lechem Kaczyńskim) i Waszyngtonie w 2003 roku* (s. 297–301), T. Knothe, *Armenia w latach 2004–2009 z perspektywy polskiego ambasadora* (s. 303–311).

³ A. Gliński, *Gmina ormiańska w Stanisławowie w drugiej połowie XVII i w XVIII wieku – organizacja, gospodarka, codzienność*, Kraków 2022, ss. 225.

ogłosili też poza jego wydawnictwami jedną książkę w języku angielskim⁴ i 10 artykułów w językach polskim, niemieckim i angielskim⁵.

Konferencje i wystawy naukowe

Ośrodek zorganizował dwa własne wydarzenia naukowe, a jego pracownicy uczestniczyli w trzech konferencjach zewnętrznych.

W ramach serii odczytowej „Porozmawiajmy o Armenii” odbyła się 25 lutego w Krakowie debata w systemie hybrydowym z okazji 30. rocznicy nawiązania stosunków dyplomatycznych między Rzeczpospolitą Polską i Republiką Armenii. Uczestniczyli w niej byli ambasadorowie Rzeczpospolitej Polskiej w Erywanii: Wiktor Ross (2003–2004), dr Tomasz Knothe (2004–2009), Zdzisław A. Raczyński (2010–2014) i Marek Nowakowski (2014–2017), a także małżonki ambasadorów – Anna Maria Knothe i Jadwiga Nowakowska. Debata prowadzili Andrzej A. Zięba i Jakub Osiecki. Zapis filmowy debaty dostępny jest na kanale YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=nfCxcTh8qB>.

Wystawa „Kobiety pod znakiem Krzyża. Ormiańskie benedyktyнки ze Lwowa i ich duchowość” była wspólną inicjatywą Ośrodka i Muzeum Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Maius. Miała miejsce w salach Muzeum

---

⁴ M. Ł. Majewski, *Beer brewed in Piotrków from the second half of 15th to the end of the 18th century: the brewing industry in a medium-sized town of the Polish Crown. Case study*, Łódź 2022, ss. 344

⁵ J. Osiecki, *Arcach. Kilka uwag o genezie konfliktu*, „Przegląd Wschodni”, 62, 2022, s. 275–289; F. Wasyl, *Torosiewicz Emil (Emilian) Jan (1828–1901), ziemianin, poseł na Sejm Krajowy we Lwowie i do Rady Państwa w Wiedniu*, w: *Polski słownik biograficzny*, 54, Warszawa–Kraków 2022, s. 420–422; F. Wasyl, *Torosiewicz Franciszek Kajetan (1812–1873), ziemianin, poseł na Sejm Krajowy we Lwowie i do Rady Państwa w Wiedniu*, w: *Polski słownik biograficzny*, 54, Warszawa–Kraków 2022, s. 422–424; F. Wasyl, A. A. Zięba, *Torosiewicz Mikołaj Henryk (1844–1911), powstaniec styczniowy, poseł na Sejm Krajowy we Lwowie*, w: *Polski słownik biograficzny*, 54, Warszawa–Kraków 2022, s. 428–430; T. Krzyżowski, *Zachariasiewicz Franciszek Ksawery Abgaro, Bischof und Historiker*, w: *Österreichisches Biographisches Lexikon 1815–1950*, Bd. 72, Wien 2021, s. 398–399; T. Krzyżowski, *Biblioteka arcybiskupa ormiańskiego Józefa Teodorowicza: jej losy w czasie II wojny światowej i w latach powojennych*, „Archiwa, Biblioteki i Muzea Kościelne”, 119, 2022, s. 179–206; A. A. Zięba, *Torosiewicz Józef (błędnie: Josef Torosicz, Iosif Torosovicz, Hovsep Torosyan) (1785–1869), lekarz, uczestnik wojen napoleońskich, filantrop*, w: *Polski słownik biograficzny*, 54, Kraków–Warszawa 2022, s. 424–425; A. A. Zięba, *Torosiewicz Michał Wit (1809–1869), powstaniec listopadowy, działacz gospodarczy, publicysta*, w: *Polski słownik biograficzny*, 54, Kraków–Warszawa 2022, s. 425–427; A. A. Zięba, *Torosiewicz Teodor Jan (1789–1876), aptekarz, balneolog*, w: *Polski słownik biograficzny*, 54, Kraków–Warszawa 2022, s. 430–434; A. A. Zięba, *On the Armenian Origins of the Tyszkiewicz Family*, „Հայկական Օստրոմնաբանություն / Armenian Genealogy”, 1, 2022, s. 29–38.

od 13 sierpnia do 19 listopada. Jej celem była prezentacja unikatowej kultury duchowej żeńskiej, katolickiej wspólnoty mniszej, która powstała na przełomie wieków XVII i XVIII we Lwowie i istniała tam do 1946 roku. Bezpośrednim impulsem do jej zaprezentowania było odnalezienie w klasztorze łacińskich benedyktynek w Wołowie kolekcji 11 portretów księń ormiańskich i ich konserwacja w Muzeum UJ. Wystawie, którą odwiedziło wielu widzów krajowych i zagranicznych, towarzyszyły oprowadzania kuratorskie (Andrzeja A. Zięby, Jolanty Pollesch, Joanny Sławińskiej) i prelekcje (Krzysztofa Stopki i Małgorzaty Smorąg-Różyckiej).

Pracownicy Ośrodka wzięli udział w następujących konferencjach zewnętrznych: „The Soviet Experience in Armenia and Its Legacy”, University of Michigan, Dearborn (USA), 28–30 października 2022 – dr Jakub Osiecki z referatem: *The Church in Soviet Armenia in the 1920s and 30s: An Attempt at Assessment*; „Leksykon – Kresowianie na Śląsku po 1945 roku” w Instytucie Śląskim w Opolu, 9–10 czerwca 2022 – dr Franciszek Wasyl z referatem: *Ormianie kresowi na Śląsku po 1945 roku. Stan i perspektywy badań*; „Oblicza religijności w Galicji. Stan i potrzeby badań” na Uniwersytecie Rzeszowskim we współpracy z ośrodkiem naukowym we Lwowie, 20–21 października 2022 – dr Franciszek Wasyl z referatem: *Obserwować i notować. Religijność i obyczajowość parafian w oczach proboszcza w galicyjskim miasteczku (studium przypadku Kut nad Czeremoszem)*.

Granty badawcze

Aktualnie pracownicy Ośrodka realizują trzy granty Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, w tym dwa we współpracy z Fundacją Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich i jeden Polskiej Akademii Umiejętności.

Pod kierunkiem Krzysztofa Stopki kontynuowane są prace nad edycją „Pomników dziejowych Ormian Polskich”, które potrwają do 2024 roku (tomy zawierające dzieła Symeona Lehacego, Stefana Roszki, Minasa Bzszkianca i Ghewonda Aliszana).

5 stycznia 2022 roku minister edukacji i nauki podpisał decyzję przyznającą finansowanie w 9. Konkursie, w module „Dziedzictwo narodowe”, projektowi „Encyklopedia Ormian polskich”, kierowanemu przez Andrzeja A. Ziębę. Prace potrwają do 2026 roku, a ich efektem ma być dwujęzyczna, polska i angielska, publikacja elektroniczna obejmująca 500 artykułów. Zasady i treść projektu w fazie przygotowania referowano w sprawozdaniach za lata poprzednie.

Grantem „Ormianie kresowi na Śląsku po 1945 roku”, również przyznany w tym roku, kieruje Franciszek Wasyl. Celem jest udokumentowanie przesiedlenia Ormian polskich po 1945 roku z dawnych Kresów na

Śląsk, w nowe granice państwa polskiego, a także opis prób reaktywacji tej wspólnoty w nowej rzeczywistości społecznej i politycznej. W ramach projektu zostanie zgromadzona i usystematyzowana wiedza na temat materialnych i niematerialnych śladów procesu: źródła archiwalne, artykuły prasowe, pamiętniki, wspomnienia, pamiątki ikonograficzne (fotografie, rysunki, wykresy genealogiczne), a także artefakty kultury materialnej (elementy wyposażenia domów i świątyń przewożone przez ekspatriantów do nowych miejsc pobytu).

Współpraca

W 2022 roku Ośrodek kontynuował lub nawiązał współpracę z wieloma instytucjami badawczymi i archiwalnymi w kraju i za granicą. Były to:

- Fundacja Kultury i Dziedzictwa Ormian Polskich w Warszawie (kontynuacja współpracy przy serwisie Wirtualne Archiwum Polskich Ormian, tworzeniu wspólnej bazy archiwaliów i realizacji grantów NPRH).
- Fundacja Wspierania Studiów Armenologicznych „Aniw” w Erywaniu (praca nad edycją monografii *Ormiańska Polska* autorstwa Krzysztofa Stopki i Andrzeja A. Zięby w języku rosyjskim).
- Fundacja Lanckorońskich (granty wydawnicze dla czasopisma „Lehahayer” oraz serii „Biblioteka Lehahayer”).
- Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (organizacja wraz z Muzeum UJ wystawy poświęconej benedyktyнком ormiańskim we Lwowie, dwa granty wydawnicze).
- Instytut Języka Narodowej Akademii Nauk Republiki Armenii w Erywaniu (prof. Meri Sargsyan i Sona Mikayelyan realizowały od 23 do 28 czerwca w Krakowie projekt badawczy dotyczący nauczania języka ormiańskiego w środowisku wielojęzycznym).
- Niżyński Uniwersytet Państwowy im. Mikołaja Gogola w Niżynie (współpraca z dr. Maksymem Potapenką w badaniach nad dziejami Ormian w Mohylowie Podolskim i Nieżynie).
- Centre for Advanced Middle Eastern Studies Lund University w Szwecji (kontynuacja współpracy naukowej z prof. Svante Lundgrenem).
- Institut national des langues et civilisations orientales w Paryżu (nawiązanie współpracy z dr Agnès Ouzounian, specjalistką w zakresie języka staroromiańskiego).
- Hebrew University of Jerusalem, Department of Islamic and Middle Eastern Studies (nawiązanie współpracy z prof. Reuvenem Amitaiem i dr. Henrym Shapiro).

- Centralne Państwowe Archiwum Historyczne Ukrainy we Lwowie (kontynuacja skanowania cyfrowego zespołów archiwalnych odnoszących się do dziejów polskich Ormian).
- Ambasada Republiki Armenii w Polsce (nawiązanie współpracy z Hraczją Bojadżjanem, konsulem honorowym Republiki Armenii, w zakresie wymiany wydawnictw i kontaktów z instytucjami kulturalnymi Armenii).
- Akademia Dziedzictwa Kresów (prof. Antoni Zdzisław Kamiński, Waldemar Rataj, Maciej Wojciechowski – współpraca w zakresie upowszechniania wiedzy o kulturze dawnych Kresów Południowo-Wschodnich).
- Instytut Piramowicza we Wrocławiu (współpraca przy projektach upowszechniających naukę).
- Stowarzyszenie Polsko-Ormiańskie „Lehahayer” w Krakowie (dr Hayk Hovhannisyan, Sargis Aleksanyan, Tigran Karapetyan – projekty dotyczące Ormian w Krakowie).

Upowszechnianie nauki

W ramach popularyzacji wyników badań własnych pracownicy Ośrodka współpracowali z ormiańsko-polskim kwartalnikiem „Awedis” (J. Osiecki, T. Krzyżowski)⁶ i czasopismem Uniwersytetu Jagiellońskiego, „Alma Mater” (A. A. Zięba)⁷, prowadzili kanał YouTube @MyOrmianie oraz stronę internetową, grupę facebookową i kanał YouTube @MyKuczanie – Wirtualne Ormiańskie Miasteczko, w których publikowane są materiały historii mówionej (F. Wasyl); redagowali hasła poświęcone Ormianom polskim w polskiej Wikipedii (F. Wasyl); współpracowali z Federacją Patriotyczną przy opracowaniu bazy grobów powstańców styczniowych w regionie małopolskim (F. Wasyl).

Sprawy wewnętrzne

Od października 2022 roku zatrudnienie w Ośrodku jest mniejsze o ½ etatu i wynosi obecnie 3 i ½ etatu. Prowadzono stronę internetową Ośrodka, konto na Facebooku i YouTube. Nadal odbywają się stałe dyżury pracowników w bibliotece Ośrodka, którą znacząco rozbudowano. Na koniec 2022 roku zbiory biblioteczne oszacowano na 870 tytułów wydawnictw ciągłych

⁶ T. Krzyżowski, *Młodość księdza Filipiaka*, „Awedis”, 2022, nr 52, s. 4–5; J. Osiecki, *Na linii Warszawa–Erywań*, „Awedis”, 2022, nr 50, s. 4.

⁷ A. A. Zięba, *Niewiasty z pastoralami*, „Alma Mater”, 2022, nr 235, s. 70–73.

i zwartych, z czego 46 pozycji zakupiono z funduszy Ośrodka. Pozyskano także książki i archiwalia od darczyńców. Najbogatsza kolekcja pochodzi od dr Ani Bournoutian z New Jersey, historyk badającej dzieje katolicyzmu w Armenii i żony prof. George'a Bournoutiana, zmarłego w sierpniu 2021 roku. Przekazał ją w imieniu darczyńców dr Jakub Osiecki. Rodzina również niedawno zmarłego profesora Edwarda Tryjarskiego przekazała Ośrodkowi za pośrednictwem prof. Krzysztofa Stopki dar w postaci książek o tematyce ormiańskiej i korespondencję naukową profesora Tryjarskiego. Ośrodek otrzymał także szczodry dar od profesora Andrzeja Pisowicza: słowniki językowe, albumy, monografie z dziedziny językoznawstwa i historii, edycje dzieł literatury ormiańskiej, a także cenne wydania z wieku XIX.

Opracował dyrektor OBKOP
dr hab. Andrzej A. Zięba